

Laboratórne cvičenie číslo 5

Meno a priezvisko: Natália Muchová

Trieda: 1.B

Dátum: 25.3.2009

Téma: Termochémia

Úlohy: 1. Ako sa zmení reakčné teplo pri rozpúšťaní látok.

2. Ako sa zmení reakčné teplo pri reakciách hydroxidov s kyselinami.

Princíp: Exotermická reakcia je chemická reakcia, pri ktorej sa uvoľňuje teplo, teda zmena reakčnej entalpie je záporná. $\Delta H < 0$

Endotermická reakcia je taká chemická reakcia, pri ktorej sa spotrebúva teplo, teda zmena reakčnej entalpie je kladná $\Delta H > 0$

Pomôcky: kadičky, sklenené tyčinky, odmerný valec, váhy, navažovačka, teplomer

Chemikálie: hydroxid sodný, uhličitan sodný, dekahydrát uhličitan sodný, kyselina sírová, kyselina chlorovodíková, kyselina dusičná, hydroxid draselný, destilovaná voda

Postup č.1 : 1. Do piatich rovnakých kadičiek nalejeme 25 cm^3 vody a teplomerom určíme jej teplotu.

2. Do prvej kadičky pridáme 2g hydroxidu sodného (uhličitanu vápenatého, dekahydrátu uhličitanu vápenatého, 5 cm^3 kyseliny sírovej)

3. Roztok miešame dovtedy pokým sa granuly úplne nerozpustia. Priebežne meriame teplotu roztoku a jej maximálnu hodnotu zapíšeme do tabuľky.

Tabuľka č.1:

	NaOH	Na ₂ CO ₃	Na ₂ CO ₃ .10H ₂ O	H ₂ SO ₄
t ₁ [°C]	19	19	19	19
t ₂ [°C]	34	25	17	21
Δt [°C]	15	6	2	3
exotermická/ endotermická reakcia	exotermická	exotermická	endotermická	exotermická

Postup č.2: 1. Do troch kadičiek nalejeme 25 cm^3 kyseliny chlorovodíkovej, kyseliny dusičnej a kyseliny sírovej.

2. Za stáleho miešania a priebežného merania teploty prilejeme do každej kadičky 25 cm^3 hydroxidu sodného.

3. Pozorujeme či teplota stúpa alebo klesá, a na základe toho určíme či ide o endotermickú alebo exotermickú reakciu.

4. Výsledky zapíšeme do tabuľky.

Tabuľka č.2:

	HCl	HNO ₃	H ₂ SO ₄
exotermická/ endotermická reakcia	exotermická	exotermická	exotermická

Záver: Neutralizácie sú exotermické reakcie. Reakcia NaOH s vodou, Na₂CO₃ s vodou a H₂SO₄ s vodou je taktiež exotermická reakcia. Reakcia Na₂CO₃.10H₂O s vodou je endotermická reakcia. Δt závisí od koncentrácie látok.